

Lizewski Sławomir, Nowa kwota wolna od podatku - zmiany od dnia 1 stycznia 2017 r.

Opublikowano: ABC
Status: aktualny

Lizewski Sławomir, Nowa kwota wolna od podatku - zmiany od dnia 1 stycznia 2017 r.

Streszczenie

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego spowodowało konieczność zmiany ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych – dalej u.p.d.o.f. Przede wszystkim zmianie ulega skala podatkowa.

1. Opinia TK

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego art. 27 ust. 1 u.p.d.o.f., ustalający stawki podatku dochodowego, jest niezgodny z Konstytucją RP. Powodem tej niezgodności jest brak mechanizmu korygowania kwoty zmniejszającej podatek, gwarantującego co najmniej minimum egzystencji. Równocześnie Trybunał orzekł, że przepis art. 27 ust. 1 u.p.d.o.f. w tym zakresie traci moc obowiązującą z dniem 30 listopada 2016 r. (patrz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 października 2015 r., K 21/14).

Skala podatkowa do 31 grudnia 2016 r.

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	85.528	18% minus kwota zmniejszająca podatek 556,02 zł
85.528		14.839,02 zł + 32% nadwyżki ponad 85.528 zł

Skala podatkowa w tym kształcie określa więc sposób obliczania należnego podatku dochodowego oraz kwotę wolną od podatku. Kwotę wolną określono wskazując konkretną wielkość odliczaną od podatku należnego. Obecnie kwota zmniejszająca podatek wynosi 556,02 zł, w związku z czym dochód niepodlegający opodatkowaniu wynosi obecnie – po zaokrągleniu – 3091 zł. Co istotne, u.p.d.o.f. nie przewiduje obecnie trybu waloryzacji kwoty wolnej od podatku.

Zdaniem Trybunału kwota zmniejszająca podatek w tej wysokości powoduje, że podatek muszą płacić nawet te osoby, których dochody są zbyt niskie. Sprzeczne z zasadami konstytucyjnymi jest takie ustalenie skali podatkowej, które pogłębia ubóstwo części podatników i prowadzi do dalszego uzależniania osób o niewysokich dochodach od pomocy społecznej. Dlatego trzeba stworzyć gwarancję, że kwota zmniejszenia podatku zachowa swoją realną wartość, a przede wszystkim, że nie spadnie poniżej minimum egzystencji.

2. Skala podatkowa po zmianie

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi	
ponad	do		85.528
18%	minus kwota	85.528	

Skala w tym brzmieniu obowiązuje **od dnia 1 stycznia 2017 r.** zgodnie z ustawą z dnia 29 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw – dalej nowelizacja.

Jak wynika z dodanych do art. 27 ust. 1a–1d u.p.d.o.f., kwota zmniejszająca podatek, o której mowa w skali podatkowej, odliczana w rocznym rozliczeniu podatku dochodowego wynosi:

- **1.188 zł** – dla podstawy obliczenia podatku nieprzekraczającej kwoty **6600 zł** ;
- **1.188 zł pomniejszone o kwotę obliczoną według wzoru: 631,98 zł x (podstawa obliczenia podatku – 6600 zł) ÷ 4400 zł**, dla podstawy obliczenia podatku wyższej od 6600 zł i nieprzekraczającej kwoty **11.000 zł**;
- **556,02 zł** – dla podstawy obliczenia podatku wyższej od **11.000 zł** i nieprzekraczającej kwoty **85.528 zł**;
- **556,02 zł pomniejszone o kwotę obliczoną według wzoru: 556,02 zł x (podstawa obliczenia podatku – 85.528 zł) ÷ 41.472 zł**, dla podstawy obliczenia podatku wyższej od **85.528 zł** i nieprzekraczającej kwoty **127.000 zł**.

Przykład 1

Zakładając, że roczny dochód wyniesie 6600 zł, podatek wyniesie 0 zł według wyliczenia:

- $1188 \text{ zł} - 631,98 \text{ zł} \times (6600 \text{ zł} - 6600 \text{ zł}) / 4400 \text{ zł} = 1188 \text{ zł} - 0,143 \text{ zł} = 1187,86 \text{ zł}$ – kwota wolna od podatku
- $6600 \text{ zł} \times 18\% - 1187,86 \text{ zł} = 1188 \text{ zł} - 1187,86 \text{ zł} = 0,14 \text{ zł}$ (po zaokrągleniu **0 zł**).

Kwotę podstawy opodatkowania, podatków, odsetek za zwłokę, opłat prologacyjnych, oprocentowania nadpłat oraz wynagrodzenia przysługujące płatnikom i inkasentom zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

Stosując tę zasadę zaokrąglania, podatek wyniesie 0 zł także w przypadku dochodu w wysokości 6601 zł:

- $1188 \text{ zł} - 631,98 \times (6601 \text{ zł} - 6600 \text{ zł}) / 4400 \text{ zł} = 1188 \text{ zł} - 0,143 \text{ zł} = 1187,86 \text{ zł}$ – kwota wolna od podatku
- $6601 \text{ zł} \times 18\% - 1187,86 \text{ zł} = 1188,18 \text{ zł} - 1.187,86 \text{ zł} = 0,32 \text{ zł}$ (po zaokrągleniu **0 zł**).

Przykład 2

Zakładając, że roczny dochód wyniesie 6602 zł, podatek wyniesie 1 zł, według wyliczenia:

· $1188 \text{ zł} - 631,98 \text{ zł} \times (6602 \text{ zł} - 6600 \text{ zł})/4400 \text{ zł} = 1188 \text{ zł} - 0,287 \text{ zł} = 1187,71 \text{ zł} -$
kwota wolna od podatku

· $6602 \text{ zł} \times 18\% - 1187,71 \text{ zł} = 1188,36 \text{ zł} - 1187,71 \text{ zł} = 0,65 \text{ zł}$ (po zaokrągleniu **1 zł**).

Przykład 3

Zakładając, że roczny dochód wyniesie 120.000 zł, czyli w wysokości wyższej od 85.528 zł i nieprzekraczającej kwoty 127.000 zł, podatek wyniesie według wyliczenia:

· $556,02 \text{ zł} - 556,02 \text{ zł} \times (120.000 \text{ zł} - 85.528 \text{ zł})/41.472 \text{ zł} = 556,02 \text{ zł} - 462,17 \text{ zł} =$
93,85 zł

· $15.395,04 \text{ zł} + 32\% (120.000 \text{ zł} - 85.528 \text{ zł}) = 15.395,04 \text{ zł} + 32\% (34.472 \text{ zł}) =$
 $15.395,04 \text{ zł} + 11.031,04 \text{ zł} = 26.426,08 \text{ zł} - 93,85 \text{ zł} = 26.332,23 \text{ zł}$ (po zaokrągleniu **26.332 zł**).

Przykład 4

Zakładając, że roczny dochód wyniesie 130.000 zł, czyli więcej niż 127.000 zł, kwota wolna od podatku wyniesie 0 zł, w związku z czym podatek wyniesie według wyliczenia:

· $556,02 \text{ zł} - 556,02 \text{ zł} \times (130.000 \text{ zł} - 85.528 \text{ zł})/41.472 \text{ zł} = 556,02 \text{ zł} - 596,24 \text{ zł} = \mathbf{0}$
zł – kwota wolna od podatku

· $15.395,04 \text{ zł} + 32\% (130.000 \text{ zł} - 85.528 \text{ zł}) = 15.395,04 \text{ zł} + 32\% (44.472 \text{ zł}) =$
 $15.395,04 \text{ zł} + 14.231,04 \text{ zł} = 29.626,08 \text{ zł} - 0 \text{ zł} = 29.626,08 \text{ zł}$ (po zaokrągleniu **29.626 zł**).

Ponadto, przy obliczaniu zaliczek na podatek dochodowy:

· w przypadku podatników, których dochody nie przekroczą kwoty stanowiącej górnej granicy pierwszego przedziału skali podatkowej (85.528 zł) – kwota zmniejszająca podatek wynosi 556,02 zł rocznie;

· w przypadku podatników, których dochody przekroczą 85.528 zł – zaliczki nie pomniejsza się o kwotę zmniejszającą podatek (556,02 zł).

Uwaga!

Wysokość kwoty zmniejszającej podatek podlega corocznie weryfikacji przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Przepisy przejściowe

Przepisy u.p.d.o.f. w brzmieniu nadanym nowelizacją mają zastosowanie do dochodów uzyskanych od dnia **1 stycznia 2017 r.**

Natomiast w 2016 r. obowiązuje skala podatkowa w brzmieniu obowiązującym w 2015 r.

Przepis ten ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od dnia 1 stycznia 2016 r.